

Система митного забезпечення міжнародного бізнесу

1. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД).
2. Реєстрація підприємства як суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
3. Документарне оформлення вантажу в режимах «імпорт» та «експорт».

Питання 1. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) – це систематизований перелік товарів, який складається з кодів товарів та найменувань для цих кодів. Коди в УКТ ЗЕД об'єднані у товарні позиції, позиції – в групи, а групи – в розділи.

Всього в УКТ ЗЕД є 21 розділ та 97 груп. Розділи в УКТ ЗЕД позначаються римськими цифрами, а групи – арабськими цифрами.

<https://rastamozhka.magnit.one/opredelenie-koda-uktzed>

Товарні позиції позначаються числом з чотирьох арабських цифр. Товарні позиції в свою чергу деталізовані на товарні підпозиції – шестицифрові коди. Товарні підпозиції в УКТ ЗЕД, у свою чергу, поділені на категорії (восьмицифрові коди), а товарні категорії – на товарні підкатегорії (десятицифрові коди).

Назва товарного угруповання	Код згідно з УКТ ЗЕД	Назва товарів
Позиція	2004	Інші овочі, приготовлені або консервовані без додання оцту чи оцтової кислоти, морожені, крім продуктів товарної позиції 2006:
Підпозиція	2004 10	- картопля:
Категорія	2004 10 10	- - піддана лише тепловій обробці:
Підкатегорія	2004 10 10 10	- - - в упаковці 5 кг або більше
Підкатегорія	2004 10 10 90	- - - інша

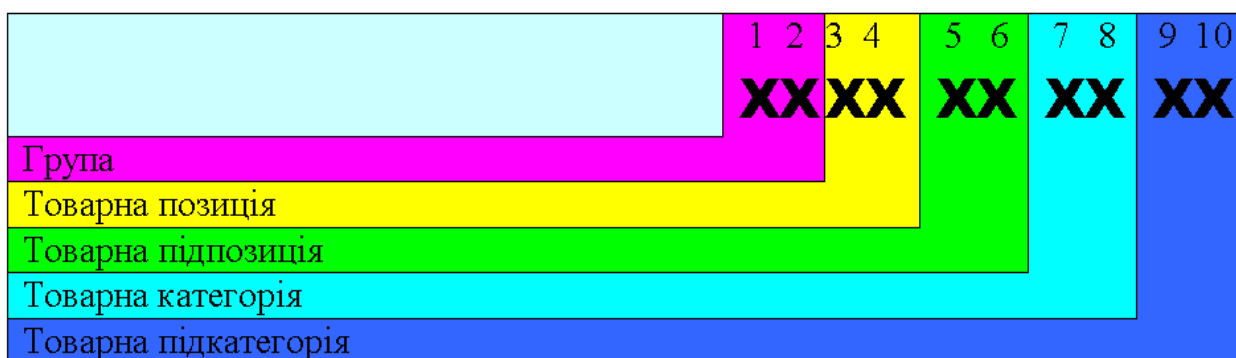
Коди товарних позицій, які **не деталізуються** складаються з більшої кількості цифр, та закінчуються нулями, наприклад:

0707 00	Огірки, корнішони, свіжі або охолоджені:
3821 00 00	Середовища культуральні, готові для вирощування чи підтримання життєдіяльності мікроорганізмів (включаючи віруси та їм подібні) або рослинних, людських чи тваринних клітин:

В УКТ ЗЕД деталізацією називається розділення товарів, що класифікуються за одним кодом на декілька кодів, наприклад:

чистопородні племінні тварини:	0102 21	0102 21 10 00	- - - нетелі (самки великої рогатої худоби до першого отелення)
		0102 21 30 00	- - - корови
		0102 21 90 00	- - - інші

Структуру десятизначного коду товару в УКТ ЗЕД можна показати у вигляді діаграми:

Ця діаграма ілюструє що 10-значний код в УКТ ЗЕД побудований таким чином, що перші чотири цифри цього коду є числовим кодом товарної позиції, до складу якої цей код входить. Така закономірність також стосується підпозицій та категорій.

Серед інших особливостей УКТ ЗЕД необхідно відмітити наступне. В УКТ ЗЕД назви товарних угруповань (назви товарних позицій, підпозицій та категорій), що деталізуються завжди закінчуються двокрапкою (:). Крапка з комою (;) в назвах товарних позицій та назвах інших товарних угруповань застосовується для розділення між собою різних угруповань товарів, які класифікуються за різними кодами, наприклад у межах товарної позиції.

В УКТ ЗЕД перед назвами товарів ставляться дефіси, наприклад:

	- морожені:
0306 11	- - лангусти (Palinurus spp., Panulirus spp., Jasus spp.):
0306 11 05 00	- - - копчені, в панцирі або без панцира, гарячого або холодного копчення; не приготовлені іншим способом
	- - - інші:
0306 11 10 00	- - - - хвости лангустів
0306 11 90 00	- - - - інші

Дефіси ставляться як перед назвами товарів з кодами, так і перед назвами товарів без кодів. Назвами товарів одного рівня деталізації вважаються назви, які мають однакову кількість дефісів.

УКТ ЗЕД в Україні використовують не лише для стягнення мита, але й, для

- потреб збирання статистичних даних про зовнішню торгівлю;
- для митного оформлення товарів, щодо яких запроваджені обмеження на імпорт та експорт;
- для оподаткування підакцизних товарів, або товарів, для яких знижені ставки ПДВ та ін.

Питання №2. Для співпраці із зарубіжними компаніями недостатньо укласти партнерський контракт і відкрити валютний рахунок у банку. Необхідно обов'язково зареєструватися в митниці як суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Це дає право експортувати та імпортувати товари після проходження процедури митного оформлення.

Процедура реєстрації в митниці регламентована Наказом Міністерства фінансів України від 15-06-2015 року №552 «Про затвердження Порядку обліку осіб, які здійснюють операції з товарами».

Зареєструватися у митниці – це значить стати володарем облікового номера учасника ЗЕД та виписки з Реєстру осіб, які здійснюють операції з товарами з номерною печаткою, яку ставить митний інспектор. **Для цього необхідно зібрати певний перелік документів для акредитації на митниці та подати заяву за формою № 1-ЗЕД у відділення митниці за місцем знаходження суб'єкта.**

Реєстрація в митниці учасника ЗЕД потрібна всім юридичним та фізичним особам-підприємцям, які планують експортувати та імпортувати вантажі, а також здійснювати інші операції з іноземними партнерами.

Порядок реєстрації учасника ЗЕД регулюється законодавством України, зокрема законом «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р. №959-ХІІ.

Якщо документи зібрані правильно, інспектор надасть обліковий номер не пізніше наступного робочого дня після подання необхідних паперів.

Згідно із законодавством, плата за видачу виписки митницею не стягується.

Перелік документів, необхідних для акредитації в митних органах:

Для акредитації юридичної особи необхідно надати:

- виписка зі статуту підприємства, в якому передбачено право підприємства на ведення зовнішньоекономічної діяльності;
- довідка управління статистики про внесення підприємства в єдиний державний реєстр підприємств і організацій України;
- свідоцтво платника ПДВ (за наявності);
- довідка уповноваженого банку про наявність гривневого та (або) валютного рахунків;

- копії паспортів керівника, бухгалтера, осіб, відповідальних за роботу з митницею;

- заповнена картка обліку особи, що здійснює операції з товарами (картка акредитації) та її електронна копія;

Для акредитації фізичної особи - підприємця:

- свідоцтво про державну реєстрацію (виписки) фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності;

- довідка з податкових органів про взяття на облік платника податків (4-ОПП)

- свідоцтво платника ПДВ (за наявності);

- довідка уповноваженого банку про наявність гривневого та (або) валютного рахунків;

- копії паспортів керівника, бухгалтера, осіб, відповідальних за роботу з митницею;

- заповнена картка обліку особи, що здійснює операції з товарами (картка акредитації) та її електронна копія.

Питання 3. Для митного оформлення вантажу в режимі «імпорт» необхідно надати наступні документи:

- митна декларація (МД) – заповнює митний брокер;

- картка обліку особи, що здійснює операції з товарами (картка акредитації);

- договір доручення з митним брокером;

- зовнішньоекономічний договір (контракт) з додатками до нього, а також їх переклад на державну мову;

- договір на перевезення та калькуляція транспортних витрат (в залежності від умов поставки);

- товаротransпортні документи та накладні на перевезення (CMR, Air WayBill, Bill of Lading), навантажувальні відомості, пакувальні аркуші, специфікації і т.д.;

- комерційні документи (рахунок-фактура, рахунок-проформа, invoice), а також їх переклад на державну мову;

- документи, що підтверджують країну походження товару (сертифікат походження, заява відправника і т.д.);

- документи, що використовуються для визначення митної вартості товару (банківські платіжні документи, відповідна бухгалтерська документація, каталоги, специфікації, прейскуранти, прас-листи, калькуляція фірми-виробника, інформація зовнішньоекономічних та біржових організацій, висновки спеціалізованих експертних організацій і т.д.) – у випадку необхідності підтвердження таких відомостей;

- документи, які, відповідно до законодавства України, видаються державними органами для завершення митного оформлення товарів (дозволи та відмітки органів санітарно-епідеміологічного, ветеринарного, фіто санітарного, радіологічного, екологічного контролю та ін.);

- документ контролю доставки вантажу (попередня декларація);

- документи, що дають право на отримання пільг в оподаткуванні;
- інші документи на вимогу митних органів.

Митна декларація - заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури.

Згідно Митного кодексу України: митна декларація – письмова заява встановленої форми, яка подається митному органу на паперовому носії або як електронний документ (електронна митна декларація) і містить відомості про товари і транспортні засоби, які переміщуються через митний кордон України, митний режим, в який вони заявляються, а також інформацію, необхідну для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики, нарахування й сплати податків, зборів та інших платежів.

Митна декларація складається митним брокером або декларантом.

https://www.mdoffice.com.ua/ru/aMDONormDocs.OrderFilling?tree=1_102003002

Розрізняють такі МД:

- митна декларація, заповнена у звичайному порядку;
- тимчасова митна декларація;
- періодична митна декларація;
- додаткова декларація.

Стаття 258. «Митна декларація, заповнена у звичайному порядку». МКУ під митною декларацією, заповненою у звичайному порядку, розуміють митну декларацію, що містить обсяг відомостей (даних), достатній для завершення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення у заявлений митний режим.

Стаття 259. «Попередня митна декларація» МКУ зазначається. Попередня митна декларація (інший документ, що може використовуватися замість митної декларації відповідно до статті 94 МКУ - авіаційна вантажна накладна (Air Waybill) або коносамент (Bill of Lading), книжка А.Т.А. або книжка CPD) подається до ввезення в Україну товарів, транспортних засобів комерційного призначення (у тому числі з метою транзиту) або після їх ввезення, якщо ці товари, транспортні засоби перебувають на території пункту пропуску через державний кордон України.

Попередня митна декларація подається в митні органи до моменту ввезення товарів в Україну з метою контролю за доставкою останніх в митницю призначення. Оформлення попередньої декларації при імпорті автомобільним транспортом обов'язкове практично на всі вантажі.

Попередня митна декларація подається декларантом або уповноваженою ним особою органу доходів і зборів для митного оформлення, з метою проведення аналізу ризиків та прискорення виконання митних формальностей. Попередня декларація надає можливість митним органам

визначити доцільність застосування митного огляду товарів ще до того, як вони перетнуть кордон.

При ввезенні на митну територію України підакцизних товарів подання попередньої митної декларації, доставка та пред'явлення цих товарів органу доходів і зборів, яким оформлена така попередня митна декларація, є обов'язковими.

Якщо попередня митна декларація містить лише відомості, достатні для ввезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення на митну територію України та забезпечення їх доставки до органу доходів і зборів призначення, або після оформлення попередньої митної декларації змінюються заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, для випуску товарів декларантом або уповноваженою ним особою **подається додаткова декларація.**

Попередня митна декларація, за якою органом доходів і зборів здійснено випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму без пред'явлення їх цьому органу доходів і зборів, або попередня митна декларація разом з додатковою декларацією становлять митну декларацію, заповнену в звичайному порядку.

Стаття 260. «Тимчасова та періодична митні декларації».

МКУ зазначено умови застосування тимчасової та періодичної митної декларацій.

Якщо декларант або уповноважена ним особа не володіє точними відомостями про характеристики товарів, необхідні для заповнення митної декларації у звичайному порядку, вона може подати органу доходів і зборів **тимчасову митну декларацію** на такі товари за умови, що вона містить дані, достатні для поміщення їх у заявлений митний режим, та під зобов'язання про подання додаткової декларації **у строк не більше 45 днів** з дати оформлення тимчасової митної декларації.

Декларування партії товарів, ввезених на митну територію України, або партії товарів, що вивозяться за межі митної території України, може бути здійснено з використанням тимчасової митної декларації за бажанням декларанта або уповноваженої ним особи у разі, коли декларант не володіє точними відомостями про характеристики товарів, необхідні для заповнення митної декларації у звичайному порядку, зокрема коли:

1. точні відомості про код товару згідно з УКТЗЕД можуть бути встановлені після проведення їх дослідження;
2. у процесі контролю правильності заявленого декларантом або уповноваженою ним особою коду товару згідно з УКТЗЕД виникають суперечності щодо тлумачення положень УКТЗЕД, розв'язання яких вимагає додаткової інформації, спеціальних знань, проведення досліджень тощо;
3. відомості про кількісні характеристики товарів можуть бути встановлені після навантаження товарів на транспортний засіб або вивантаження товару з транспортного засобу;
4. ціна товарів визначається за формулою.

Періодична митна декларація може подаватися на регулярне переміщення через митний кордон України товарів однією і тією ж особою на одних і тих же умовах та підставах протягом не більше 180 днів та під зобов'язання про подання додаткової декларації на товари, переміщені за періодичною митною декларацією протягом попереднього календарного місяця, у порядку та на умовах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Митний брокер – це підприємство або організація (юридична особа), що надає послуги по декларуванню товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України. Діяльність митного брокера регламентована главою 59 Митного кодексу України. Така компанія обов'язково повинна мати статус резидента і отримати ліцензію на діяльність.

З метою провадження митної брокерської діяльності підприємства повинні отримати дозвіл, що надається Державною фіскальною службою України та Адміністрацією Державної прикордонної служби України.

Митний брокер:

- забезпечує декларування товарів митному органу;
- надає документи, необхідні для здійснення митного оформлення та контролю, у тому числі митну декларацію;
- пред'являє товари митному органу;
- митний брокер присутній на всіх етапах митного оформлення товару, а також сприяє працівникам митниці в проведенні такого оформлення, присутність митного брокера під час огляду вантажу є обов'язковою;
- при необхідності, за дорученням замовника, провадить сплату всіх митних платежів і зборів;
- надає замовникові всю необхідну інформацію, що стосується вимог законодавства щодо його товарів;
- використовує інформацію, отриману від особи, яку він представляє в процесі здійснення митних процедур, винятково для цілей таких процедур.

На відміну від брокера, **декларант** може бути як фізичною, так і юридичною особою. Декларування товарів і транспортних засобів, власником яких є підприємство, можливе працівником даного підприємства, якому надані відповідні повноваження (шляхом видачі відповідного наказу та видачі доручення).

Інвойс (англ. invoice) – це документ в міжнародній комерційній діяльності, що надається продавцем іноземному покупцю. В інвойсі позначені: товари, їх кількість, ціна та умови поставки, характеристики товару (колір, вага і т.п.), відомості про постачальника і покупця. Факт виписки інвойсу говорить про те, що покупець зобов'язаний оплатити товар відповідно до вказаних умов. Такий вид документа використовують тільки при міжнародних поставках товарів.

В інвойсі обов'язково повинно бути зазначено:

- найменування організації-експортера;
- юридична адреса компанії;

- назва і адреса компанії-покупця;
- найменування товару;
- кількість;
- ціна за одиницю товару;
- умови поставки товару;
- код УКТ ЗЕД;
- номер контракту, якщо він укладався;

Країна походження товарів/послуг визначається з метою застосування тарифних та нетарифних заходів регулювання ввезення товару на митну територію України або вивезення товару/послуги з цієї території. У даному випадку, якщо говориться про тарифні заходи, то ідеться про стягування мита, а нетарифні – елементарне небажання уряду країни впускати товар з невизначеною країною походження. Сертифікат походження товару/послуги – це документ встановленої форми, який однозначно свідчить про країну походження товару/послуги, виданий органом держави-експортера, уповноваженим згідно з національним законодавством.

Сертифікат походження товару/послуги оформляється на кожну поставку товару, що здійснюється одночасно одним або кількома транспортними засобами одному й тому ж вантажоодержувачу від одного й того ж вантажопостачальника (якщо інше не передбачено міжнародними угодами).

Сертифікат форми EUR.1.

Сертифікат форми EUR.1 видається, якщо його потрібно пред'явити як доказ, що товари відповідають вимогам правил визначення преференційного походження, встановлених в Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, при застосуванні преференційних ставок ввізного мита. Тобто сертифікат форми EUR.1 є документом, який призначений для застосування до товарів тарифних преференцій у країнах ЄС.

Якщо в країні-імпорту товари оподатковуються за нульовою ставкою ввізного мита Митного тарифу Європейського союзу, видача сертифіката форми EUR.1 не здійснюється.

З 01 січня 2016 р. оформлення сертифікатів форми EUR.1 здійснюють митниці Державної фіскальної служби при експорті товарів з України у країни ЄС.

Сертифікат форми EUR.1 видається, якщо вартість партії товару (фактурна вартість) більше 6 000 євро. Сертифікат видається на партію товару.

Основні критерії визначення походження товару:

- **товари, які вироблені в країні:** корисні копалини, продукти рослинного походження, тварини, продукти рибного та мисливського промислу, брухт та відходи;

- **товари, піддані суттєвій переробці:**

- 1. Зміна класифікації.

- 2. Відсотковий вміст (адвалерне правило) – в ціні готового продукту (на умовах EXW) частка імпортової сировини не має перевищувати x%.

$$A = (B / EXW) * 100\%,$$

A – адвалерна частка (% іноземних комплектуючих)

B – загальна ціна іноземних комплектуючих у кінцевій ціні товару

EXW – ціна товару на умовах франко-завод

- 3. Принцип кумуляції (якщо сировина при виробництві в Україні товарів походить з ЄС, то вважається, що товар український).

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/>

Для митного оформлення вантажу на експорт необхідно надати наступні документи:

- митна декларація (МД) – заповнює митний брокер;
- картка обліку особи, що здійснює операції з товарами (картка акредитації);
- договір доручення з митним брокером;
- зовнішньоекономічний договір (контракт) з додатками до нього, а також їх переклад на державну мову;
- товаротransпортні документи та накладні на перевезення (CMR, ТТН (товарно-транспортна накладна), книжки МДП, Air WayBill, Bill of Lading), навантажувальні відомості, пакувальні аркуші, специфікації і т.д. – складає митний брокер;
- комерційні документи (рахунок-фактура, рахунок-проформа, invoice);
- сертифікат якості на товар (в разі наявності);
- сертифікат походження товару, для країн СНД – як правило, форми СТ-1, для Європейського союзу – сертифікат походження форми EUR.1;
- документи, які, відповідно до законодавства України, видаються державними органами для завершення митного оформлення товарів (дозволи та відмітки органів санітарно-епідеміологічного, ветеринарного, фіто санітарного, радіологічного, екологічного контролю та ін.);
- свідоцтво про допущення транспортного засобу до переміщення під митними печатками та пломбами, книжка МДП – у випадку її застосування;
- інші документи на вимогу митних органів.